
**IX класс укыусылары өсөн туған телдән һәм
әзәбиәттән дәүләт йомғаклау аттестацияһы – 2024**

№	Предмет		Кол-во участников	Средняя оценка	Оценки в %					
					«5»	«4»	«3»	«2»		
1	Башкирский язык		2320	3,8	19,7	43,3	35,4	0,8		
2	Татарский язык		747	4,1	33,7	41,6	21,7	3,0		
3	Чувашский язык		49	3,8	25,2	29,4	44,4	1,1		
4	Марийский язык		108	3,8	15,3	50,0	34,7	0,0		
5	Удмуртский язык		14	3,8	3,3	68,9	27,8	0,0		
6	Русский язык		745	3,6	11,3	41,6	43,8	3,3		
	По РБ (2023)		3983	3,8	18,1	45,8	34,8	1,3		
	По РБ (2022)		5185	4,5	58,6	31,3	9,9	0,2		
Предмет		все	«2»	%	«3»	%	«4»	%	«5»	%
Родной язык		3093	10	0,32	468	15,13	1470	47,53	1145	37,02

2024 йылда Дәүләт йомғаҡлау аттестацияһы сиктәрендә туған (башҡорт)
теленән һәм туған (башҡорт) әҙәбиәтенән Төп дәүләт имтиханын (ОГЭ)
тапшырыусылар һаны һәм сифаты

Предмет	Дөйөм һаны	«2»	%	«3»	%	«4»	%	«5»	%
Родной язык	3093	10	0,32	468	15,13	1470	47,53	1145	37,02
Родная литература	235	0	0,00	60	25,53	76	32,34	99	42,13

Дәүләт йомғаклау аттестацияһын үткәреүҙең максаты – укытыу рус телендә алып барылған төп дөйөм белем биреү ойошмаларының IX класын тамамлаусы укыусыларҙың туған (башкорт) теленән әзерлек кимәлен баһалау

Төзөлөшө яғынан башкорт теленән имтихан 3 өлөштән тора.

Беренсе өлөш (1-10 нораузар) укыусыға дөрөс яуапты найлап алыу мөмкинлеге бирә. Ә икенсе өлөштә укыусыға текст буйынса нораузарға кыска яуап язырға кәрәк. Был өлөштәрзә укыусыларзың башкорт теленең төрлө бүлектәре (фонетика, лексика, морфология, синтаксис) буйынса тупланған теоретик белемдәре тикшерелә.

Өсөнсө өлөштә иһә укыусыларзың язма телмәре анализлана (21-се бирем).

Биремдәрзең имтихан эсендә сағылышы

Имтихан эше бүлектәре	Бирем дәрзең һаны	Йыйырға мөмкин балдар һаны	Биремдәрзең төрзәре
Беренсе бүлек	10	10	Яуабын найлап алыу мөмкинлеге булған эш биремдәре
Икенсе бүлек	10	30	Қысқа яуап талап иткән эш биремдәре
Өсөнсө бүлек	1	10	Киңәйтелгән яуап биреүзе талап иткән эш биреме
Бөтәһе	21	50	

Имтихан тапшырыу өсөн 180 минут вакыт бирелә.

Укыусылар контроль-үлсәү материалдары эш биремдәре текстары менән тәъмин ителергә тейеш. Эш биремдәренә яуаптарзы укыусылар яуаптар бланкынына язалар.

Айырым биремдәрҙе һәм эште тулайым баһалау системаһы

Беренсе өлөштә яуабын һайлап алыу мөмкинлегенә булған һорауға дөрөһ яуап биргән өсөн, укыусы 1 балл ала. Яуап дөрөһ булмаһа йәки бөтөнләй яуап бирмәһә, 0 балл куйыла.

Икенсе өлөштә укыусы текст буйынса бирелгән һорауҙарға кыска яуаптар язырға тейеш. Дөрөһ яуап 3 балл менән баһалана. Әгәр яуап өлөшлөтә дөрөһ булһа, 2 йәки 1 балл куйыла. Яуап дөрөһ булмаһа, 0 балл куйыла.

Айырым биремдәрзе һәм эште тулайым баһалау системаһы

Өсөнсө өлөштә (21-се һорау) язма эштең йөкмәткеһе һәм грамоталылығы өсөн укыусы 10 балл йыя ала: - язманың күләме 8-10 һөйләм булһа, эш хатаһыз икән, тема асылған, укыусының шәхси тәжрибәһе анык бирелгән икән - 10 балл куйыла; - язманың күләме 7 һөйләм, хаталар бар, тема асылып етмәгән, укыусының шәхси тәжрибәһе анык бирелмәгән осракта 5 балл куйыла; - язманың күләме 5 һөйләмдән артмай, хаталар күп, тема асылмаған, укыусының шәхси тәжрибәһе бирелмәгән осракта 3 балл куйыла. - эш бөтөнләй башкарылмаған йәки бик хаталы башкарылған, һөйләмдәр һаны ике-өстән артмаған осракта – 0 балл. Укыусы, дөйөм алғанда, имтихан өсөн максималы 50 балл туплай ала.

Балдардың билдәгә күсеү үзенсәлектәре

№	Балл	Билдә	Белемдәрзең үзләштерелеү кимәле
1	0-15	2	Бик түбән, насар
2	16-25	3	Түбән
3	26-40	4	Якшы
4	41-50	5	Юғары

Укытыу туған башкорт телендә алып барылған дөйөм белем
биреү ойошмаларының IX сыныф укыусылары өсөн туған
(башкорт) телдән дәүләт йомғаклау аттестацияһын үткәреү өсөн
контроль-үлсәү материалдары варианты

Кайны юлда һүззәр алфавит тәртибендә язылған?

1. Аксарлак, өйрәк, бөркөт, карлуғас.
2. Карға, һандуғас, сапсан, өкө.
3. Тутыйғош, козғон, сәүкә, сыйырсык.
4. Аксарлак, бүзәнә, турғай, ябалак.

Искергэн хүззе билдэлэгез.

1. Компьютер.
2. Мэзрэсэ.
3. Телефон.
4. Юрист.

Тамыр һүззәрзән генә торған юлды билдәләгез.

1. Ирек, байрам, һыуык.
2. Кояшлы, күзлек, якташ.
3. Урмансы, уйһыз, йылғалы.
4. Еләс, белем, телһез.

**Тырыштың тире сыккансы, ялкаузың
йәне сығыр. Билдәләнгән һүззәр ниндәй
килештә?**

1. Төп килеш.
2. Эйәлек килеш.
3. Урын-вакыт килеш.
4. Төбәү килеш.

Шартлы сифат булган һүзбәйләнеш кайһы юлда бирелгән?

1. Сибәр кыз.
2. Тәмле карбуз.
3. Һыуык кыш.
4. Кояшлы көн.

Кар тазартырға сығарзылар, изән йыузык, ашханаға барайык. Бирелгән һүзбәйләнештәр ниндәй юл менән яһалған?

1. Башкарылыу.
2. Ярашыу.
3. Йәнәшәлек.
4. Һөйкәлеу.

Ильяс Мөхәмәтов () бик сәйер кеше.

Йәйәләр урынына ниндәй тыныш билдәһе куйыла?

1. Ызык.
2. Өтөр.
3. Ике нөктә.
4. Нөктәле өтөр.

Бирелгән һөйләмдәр араһынан йыйнак һөйләмде табығыз.

1. Коштар за балаларын бик ярата шул.
2. Ашыкмай, яй ғына көз килә.
3. Тышта бөгөн һыуытты.
4. Кояш калка.

Икенсе өлөш

Тексты укып сыгыгыз. Текст буйынса һораузарға яуап бирегез.

(1) Был бәйетте тыңлағас, эскә шул тиклем йылы йүгерзе. (2) Күңелгә шул тиклем еңел булып китте! (3) Аңлата алмаслык рәхәтлек кисерзем. (4) Барлык кайғылар за, көндәлек мәшәкәттәр зә онотолғандай булды. (5) Бына ни тиклем шифалы икән әсәйебеззең тауышы. (6) Күңелем менән ошо мәлдә мин балалар йортонда түгел, ә өйөбөззә сәй әсеп ултырғандай хис иттем. (7) Хыялым менән тыуған йортка, яқындарым янына остом. (8) Ә әсәйзең татлы тауышы дауам итте:

“Бына шулай, балакайзарым. Иманлы булып үсегез. Шул вакытта һеззән дә шәп кеше булмас донъяла...”

(9) Шул урында тауыш өзөлдө... (10) Эх, ниңә күберәк яззырмаған икән Әлиә. (11) Әсәйзең һуңғы һүззәренән тертләп киттем. (12) Ирендәр калтырай. (13) Был һүззәрзә өгөт-нәсихәт тә, һағыш та, хушлашыу билгеһе лә бар һымак.

(14) Без озак кына шым ултырзык. (15) Әсәйзе юғалтыуыбыз ни тиклем ауыр булһа ла, уның тауышын ишетевү – беззең өсөн оло бәхет. (16) Эйе, әсә тауышы шундай кәзерле икән! (17) Уның һүззәрен ишетевү менән күңел күтәрелеп китте, был донъяла әле без яңғыз түгелбез!

(18) Әсәйзең тере тауышы бар! (19) Ә теге йөрәкте өзгөс моңло бәйет һаман баштан сыкмай. (20) Юк, без барыбер бәхетле... (21) Әсә тауышы менән! (А.Баймөһәмәтовтан)

Һораузар һәм эштәр:

11. 9-сы һөйләмдә баш киҫәктәрзе табығыз.

12. *Хыялым менән тыуған йортка, яқындарым янына остом.* Бирелгән һөйләм бер составлы һөйләмдәрзең кайһы төрөнә карай?

13. 8-се һөйләмдә *татлы* һүзе ниндәй һөйләм киҫәге булып килгән?

14. *Баштан сыкмай* фразеологизмын аңлатығыз.

15. 13-сө һөйләмдә тиң киҫәктәрзе табығыз.

16. *Кайгы* һүзенең антонимын язығыз.

17. 8-се һөйләмдә өндәш һүззе табығыз.

18. Әсәйзең тере тауышы бар! Астына һызылған һүзгә морфологик анализ яһағыз.

19. *Уның һүззәрен ишетеү менән күңел күтәрелеп китте, был донъяла але без яңгыз түгелбез!* Кушма һөйләмдең төрөн язығыз.

20. Текст ниндәй стилдә язылған?

Өсөнсө өлөш

“Әсә күңеле балала, бала күңеле далала”

мәкәлен нисек аңлайһығыз.

(8-10 һөйләм менән язығыз).

**Яуаптар бланкыһына башта һорауҙың
һаны (номеры), унан һуң яуап яҙыла.
Укыусы теге йәки был һорауға яуап бирә
алмаһа, һорау һанынан һуң яуап
урынына һыҙык (прочерк) куйыла.**

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЭКЗАМЕН (9 КЛАСС) - 2023

БЛАНК РЕГИСТРАЦИИ

Код региона: **02** Код организационной единицы: **000000** Класс Номер класса: **000** Код школы: **0000** Номер аудитории: **0000** Дата проведения экзамена: **00-00-23**

Лисина

Код экзамена: **71** Название предмета: **РОДНОЙ ЯЗ** Номер варианта: **102** Код работы: **6774615**

Заполнить гэстовой і тэ сава гэстравой рукамі ЧЕРНАДЗІ вершыца на ЗАГЛАВНЫХ ПРАТАПАНІХ БУКВАМІ па сапраўдным аб'ядраку: А Б В Г Д Е Ж З І Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь Э Ю Я 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 X V I L -

Важліва! Усе бланкі распаўсюджваюцца ў дзве копіі.

СВЕДЕНИЯ ОБ УЧАСТНИКЕ

Фамилия:

Имя:

Отчество:

Документ Серия: Номер:

ПРИ ЗАПОЛНЕНИИ БЛАНКОВ:

- Убедитесь в том, что КОДА РАБОТЫ на БЛАНКЕ РЕГИСТРАЦИИ и БЛАНКЕ ОТВЕТОВ совпадают.
- В случае несоответствия КОДА РАБОТЫ обратитесь к организатору и аудитору и получите другой комплект бланков.
- Заполните номер **НОМЕРА ВАРИАНТА** на БЛАНКЕ РЕГИСТРАЦИИ и БЛАНКЕ ОТВЕТОВ.
- Пишите аккуратно и разборчиво, соблюдая разметку страницы БЛАНКА ОТВЕТОВ.

С нормативы правядззя дзяржаўнай ітогавай атэстацыяй
Спадпадце кодз работы на бланке рэгістрацыі
і бланке адказаў і пацвердзіце.

Подпись участника строго личной копии

Резерв - 1 Резерв - 2 Резерв - 3

ЗАПОЛНЯЕТСЯ ОТВЕТСТВЕННЫМ ОРГАНИЗАТОРОМ В АУДИТОРИИ:

Удзельніц экзамену і іспыту
с надрукаваным нумарам
дзяржаўнай ГІА

Не закрывайце здымак по
аб'ектыўнаму ўраўнаважэнню

Подпись ответственного организатора
экзамена/испытания

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЭКЗАМЕН (9 КЛАСС) - 2023

БЛАНК ОТВЕТОВ

Бла. регион	Код предмета	Название предмета	Пол. №	Номер задания	Время - 4
02	71	РОДНОЙ ЯЗ	1	102	45 мин.

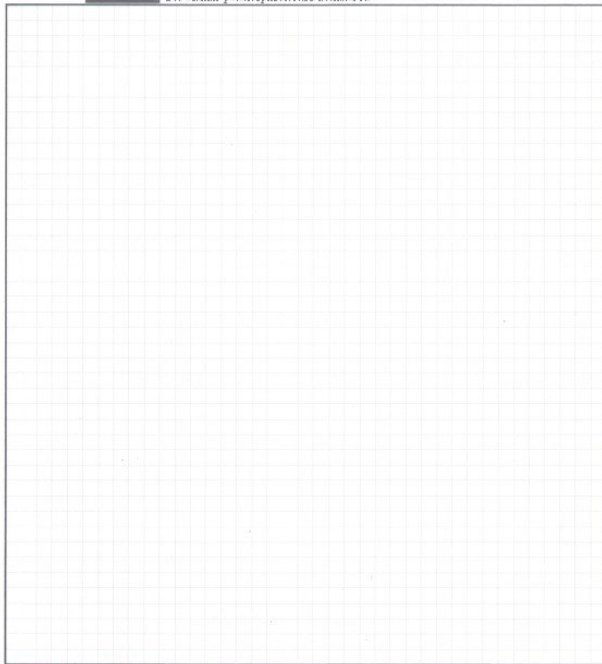
Перенесите название предмета, "Код региона", "Код предмета", "Название предмета", "Номер задания" и "Код работы" из БЛАНКА РЕГИСТРАЦИИ.

Код работы

6774615

Писать аккуратно в разбег, соблюдая разметку страниц.

ВНИМАНИЕ! Все бланки рассматриваются в комплексе.

При недостатке места для записи (вырванные листы) используйте обратную сторону.

Айырым эш биремдәрен һәм эште тулыһынса баһалау.

Имтихан барышында укыусы бөтәһе 10 һорауға яуап бирә.

Имтихан эшенең ябай һорауҙарына кыска дөрөс яуап өсөн
максималь - 2 балл, өлөшлэтә катмарландырылған һорауға
дөрөс яуап өсөн максималь - 3 балл, катмарлы һорауға дөрөс
яуап өсөн – 5 балл, ә ауыр һорауға тулы яуап – 10 балл менән
баһалана.

Был имтиханда укыусы барлығы 40 балл йыя ала.

Имтихан биреү вақыты.

Имтихан тапшырыу өсөн 180 минут вақыт бирелә.

Өстәлмә материалдар һәм йыһаздар.

Укыусылар контроль-үлсәү материалдары эш биремдәре текстары менән тәьмин ителергә тейеш. Эш биремдәренә яуаптарзы укыусылар яуаптар бланкыһына язалар.

Укытыу туған (башкорт) телендә алып барылған
дөйөм белем биреү ойошмаларының IX класс
укыусылары өсөн туған (башкорт) әзәбиәтенән
дәүләт йомғаклау аттестацияһын үткәреү өсөн
контроль-үлсәү материалдарының варианты

Биремдәрҙе башкарыу өсөн күрһәтмә

Туған (башкорт) әҙәбиәтенән дәүләт йомғаҡлау аттестацияһы барышында укыусыларға текст (әҙәби әсәрҙән өзөк) тәкдим ителә. Текст проза, поэзия, драматургия төрөнә карарға мөмкин. Текст буйынса укыусыларға 10 нәрау бирелә. Был нәрауҙар укыусының тексты аңлау-аңламауын, башкорт әҙәбиәтенән тупланған теоретик белемен, башкорт классиктарының тормош юлын һәм ижадын ни дәрәжәлә белеүен, әҙәби анализ алымдары менән эшләүҙе асыҡлай.

Бер төркөм (1, 3, 5, 6, 7, 8, 9-сы) һораузар укыусыларзан конкрет яуап биреүзе, икенселәре (2, 4, 10-сы) киңәйтелгән яуаптар талап итә. Конкрет яуап һүз, һүзбәйләнеш, бер һәм бер нисә һөйләм рәүешен алырға мөмкин. Киңәйтелгән яуаптар 5-10 һөйләм менән язылырға тейеш. Язылған фекерзең йөкмәткеле, шул ук вакытта, анык, мәғлүмәтле булыуы мөһим.

Имтихандың бөтә һорауҙарына ла яуап бирер өсөн 180 минут вақыт каралған.

Яуаптар яуап бланкыһына сағыу (гелле) кара ручка менән языла.

Һорауҙарға яуап биргәндә каралама менән дә кулланырға мөмкин, тик караламалағы языуҙар тикшереү комиссияһы тарафынан баһаланмай.

Баһалау комиссияһы тарафынан бөтә балдар бергә кушыла һәм дөйөм балл сығарыла, шуға күрә мөмкин тиклем күберәк һорауҙарға дөрөс һәм тулы яуаптар бирергә тырышығыз.

**Түбәндә килтерелгән тексты укып
сыгыңыз һәм эш биремдәрен
башкарыңыз.**

Ап-ак алтын йырзарымды
Йырламайым данлык өсөн;
Йырлайым алтын илем өсөн,
Үз туған халкым өсөн.
Саф көмөштәй йырзарымды
Йырламайым алтын өсөн;
Йырлайым тик саф көмөштәй
Саф йөрәк халкым өсөн.

Сәскә төслө йырзарымды
Йырламайым заукым өсөн;
Йырлайым тик сәскәләй
Кыззарға бай халкым өсөн.
Йәш сағым, алтын сағым,
Ялкын сағым булһын физа
Халкым алдында минең
Биргән таза антым өсөн.

Эш биремдәре

1. Әсәрзең авторын атағыз.
2. Әсәр нисек атала?
3. Авторзың тормош юлы, ижады тураһында белгәндәрегеzze язығыз.
4. Шиғырзың идеяһын һәм темаһын билдәләгеz.
5. **Ап-ак алтын йырзарымды** – ниндәй һүрәтләү сараһы?
6. Был әсәр шағирзың кайһы осор ижадына карай?
7. Авторзың тағы ниндәй әсәрзәрен беләһегез?
8. Нимә ул ритм? Бирелгән әсәрзең ритмын нимә билдәләй?
9. Йәш сағым, алтын сағым,
Ялкын сағым булһын физа
Халкым алдында минең
Биргән таза антым өсөн.
Ошо юлдарзы нисек аңлайһығыз?
10. Тыуған ил, уның бәхетле киләсәге, матур тормош өсөн һин низәр эшләй алаһың? (*Был һорауға яуапты 8-10 һөйләм менән бәйләнешле телмәр итеп язығыз*).

Яуап бланкынына тәүзә һораузың номеры, унан һуң тейешле күләмдә тулы яуап языла. Укыусы теге йәки был һорауға яуап бирә алмаһа, һорау номерынан һуң яуап урынына һызык (прочерк) куйыла.

№	Балл	Баһа	Белем үзләштереү дәрәжәһе
1	0 -15	2	Нык түбән, насар
2	16 - 25	3	Түбән
3	26 - 32	4	Якшы
4	33 - 40	5	Юғары

Единый региональный экзамен**Бланк регистрации**

№ бланка 02	Код подразделения 000000	№ бланка 000	Код пункта 0000
----------------	-----------------------------	-----------------	--------------------

0200002006

Код субъекта 71	Наименование БАШ	Дата проведения 06-06-23	Зарядка 001
--------------------	---------------------	-----------------------------	----------------

0200002006

Заполнить геловой или капиллярной ручкой ЧЕРНЫМИ чернилами ЗАГЛАВНЫМИ ПЕЧАТНЫМИ БУКВАМИ и ЦИФРАМИ по следующим образцам:

А Б В Г Д Е Ж З И Й К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь Э Ю Я 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Х У ! -**ВНИМАНИЕ!** Все бланки и контрольные измерительные материалы рассматриваются в комплексе**СВЕДЕНИЯ ОБ УЧАСТНИКЕ ЕДИНЦО РЕГИОНАЛЬНОГО ЭКЗАМЕНА**

Фамилия	Имя	Отчество
Документ	Серия	Исход

Во время проведения экзамена соблюдайте порядок проведения ЕРЭ**Запрещается:**

- иметь при себе средства связи, фото-, аудио- и видеосъемную аппаратуру, справочные материалы, письменные заметки и иные средства хранения и передачи информации;
- выносить из аудиторий и ППЭ экзаменационные материалы на бумажном и электронном носителях;
- фотографировать экзаменационные материалы;
- общаться с другими участниками ЕРЭ и перемещаться по аудитории и ППЭ без сопровождения организатора.

До начала работы с бланками ответов проверьте:

- наличие в своем индивидуальном комплекте (ИК) бланка регистрации, бланка ответов № 1, бланка ответов № 2 (лист 1) и бланка ответов № 2 (лист 2) и контрольных измерительных терминалов (КИМ);
- отсутствие дефектов на бланках (в том числе в штрихкодах);
- совпадение значений штрихкодов и номеров КИМ с соответствующими значениями на контрольном листе или на конвертах ИК (при проведении ЕРЭ в ППЭ на дому, в учреждении хранения, исполнения наказаний, закрытого типа). Если обнаружил брак или некомплектность, обратитесь к организатору задругим ИК.

С порядком проведения
ознакомлен(а):

Подпись участника ЕРЭ: _____

Субъект экзамена

Редакция - 2

Редакция - 3

Заполняется ответственным организатором в аудиторииУдален с экзамена в связи с нарушением порядка проведения ЕРЭ Чье задание экзамена по умолчанию не было выполнено

Итого: _____

Единый региональный экзамен

Бланк ответов № 2 лист 1

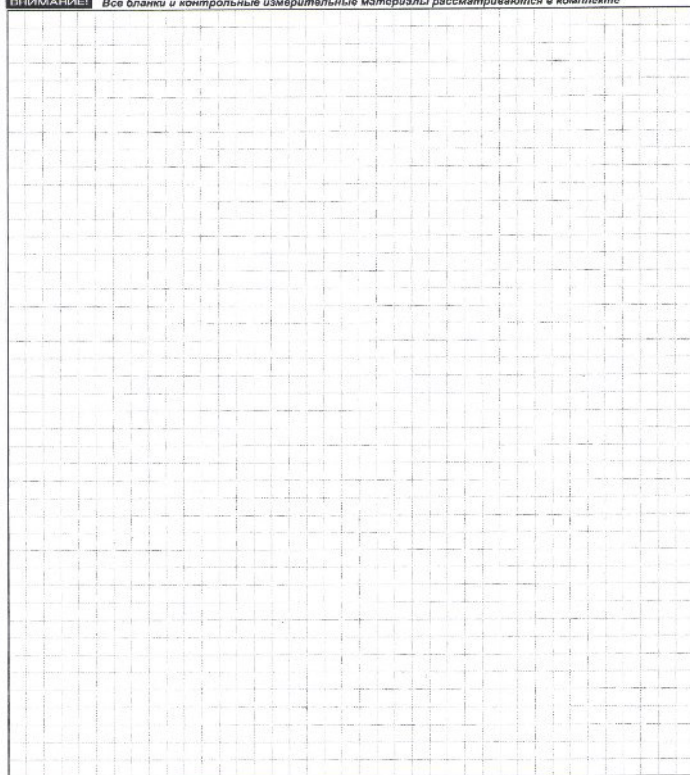
Код региона	Код предмета	Расшифровка предмета	Версия-т
02	71	БАШ	001
Экземпляр от № 2 (лист 2)			Лист 001

0200002006

0200002006

Приведены названия школ "Баш. регион", "Баш. предмет", "Вариант предмета" из БДМИНС РЕГИСТРАЦИИ. Ответы на задания в ПРОВЕРЯЕМЫХ СИСТЕМАХ должны быть актуальны и записаны, соблюдая расстановку строчек. Не забудьте указать номер задания, на которое Вы отвечаете, — номер 31. Укажите задание выписывать не нужно.

ВНИМАНИЕ! Все бланки и контрольные измерительные материалы рассматриваются в комплексе

Ифтибарығыз өсөн рәхмәт!